

„CZY WIESZ, ŻE LITURGIA CHRZTU MOŻE BYĆ PROGRAMEM TWOJEGO ŻYCIA?”

POSTAWA WIARY I ZAANGAŻOWANIA

Świadome przeżycie i przyjęcie z wiarą znaków, które tworzą liturgię sakramentu chrztu, wprowadza nas w styl życia, o którym one mówią, określa program i cel naszego życia.

„Sakramenty są skutecznymi znakami łaski, ustanowionymi przez Chrystusa i powierzonymi Kościołowi. Przez te znaki jest nam udzielane życie Boże. Obrzędy widzialne, w których celebruje się sakramenty, oznaczają i urzeczywistniają łaski właściwe każdemu sakramentowi. Przynoszą one owoc w tych, którzy je przyjmują z odpowiednią dyspozycją” (KKK 1131).

OBRZĘD PRZYJĘCIA DZIECI

Rodzice i chrzestni wraz z małymi kandydatami do chrztu są wprowadzani przez kapłana do zgromadzenia liturgicznego. Zanim to nastąpi, celebrans prowadzi z rodzicami dialog i wita dzieci w imieniu Kościoła.

Celebrans: Jakie imię wybraliście dla swojego dziecka?

Rodzice: N (wymieniają imię).

C.: O co prosicie Kościół Boży dla N.

R.: O chrzest (albo: o wiarę, o przyjęcie do Kościoła, o łaskę Chrystusa, o życie wieczne).

C.: Prosząc o chrzest (albo: o wiarę, o przyjęcie do Kościoła, o łaskę Chrystusa, o życie wieczne) dla swoich dzieci, przyjmujecie na siebie obowiązek wychowania ich w wierze, aby zachowując Boże przykazania, miłowały Boga i bliźniego, jak nas nauczył Jezus Chrystus. Czy jesteście świadomi tego obowiązku?

R.: Tak (albo: Jesteśmy tego świadomi).

C.: A wy, rodzice chrzestni, czy jesteście gotowi pomagać rodzicom tych dzieci w wypełnianiu ich obowiązku?

Chrzestni: Jesteśmy gotowi.

C.: Drogie dzieci, wspólnota chrześcijańska przyjmuje was z wielką radością. Ja zaś w imieniu tej wspólnoty znaczę was znakiem Krzyża, a po mnie naznaczą was w tym samym znakiem Chrystusa Zbawiciela wasi rodzice (i chrzestni).

Celebrans kreśli na czole każdego dziecka znak krzyża. Potem zaprasza rodziców i jeśli uzna za stosowne także chrzestnych, aby uczynili to samo.

Znak krzyża to znak wszystkich, którzy przez sakrament chrztu złączyli się z Jezusem Chrystusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym i stanęli po Jego stronie. Chrzestnianin to człowiek spod znaku krzyża, umiejący przyjmować i przeżywać swój krzyż – to jest istotna różnica pomiędzy człowiekiem ochrzczonym i nieochrzczonym.

MODLITWA Z EGZORCYZMEM I WŁOŻENIE RĘKI NA GŁOWĘ KANDYDATA DO CHRZTU

Po liturgii słowa, zakończonej wezwaniami litanii do wszystkich Świętych, następuje modlitwa z egzorcyzmem i włożenie ręki na głowę kandydata do chrztu. Egzorcyzm to prośba skierowana do Pana Boga, aby wyrwał dziecko z mocy szatana, w którego władzy jest ono z powodu grzechu pierworodnego. Jedna z formuł tej modlitwy brzmi następująco:

Panie, Boże wszechmogący,
Ty posłałeś na świat swojego jedyne Syna,
aby człowieka poddanego niewoli grzechu
obdarować wolnością Twoich synów,
Ty wiesz, że te dzieci będą narażone na pokusy tego świata
i będą musiały walczyć przeciwko zasadzkom szatana.
Pokornie Cię prosimy,
wyrwij je spod władzy ciemności
mocą Męki i Zmartwychwstania Twojego Syna,
umocnij Jego łaską i strzeż nieustannie na drodze życia.
Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Po tej modlitwie celebrans zwraca się do kandydatów do chrztu:

Niech was broni moc Chrystusa Zbawiciela,
Który żyje i króluje na wieki wieków.

Wszyscy odpowiadają: Amen.

Po modlitwie celebrans kładzie rękę na głowę każdego z dzieci. Ten biblijny gest oznacza, że Kościół przyjmuje dane dziecko pod swoją opiekę, i wyraża błaganie o moc ochraniającą od je zła oraz o Ducha Świętego, który uzdolni to dziecko do życia dla Boga i dla innych.

BŁOGOSŁAWIENIE WODY

W okresie wielkanocnym udziela się chrztu wodą poświęconą podczas Wigilii Paschalnej. Poza okresem wielkanocnym dokonuje się poświęcenia wody, wypowiadając odpowiednią formułę. Formuła zamieszczona poniżej przywołuje główne wydarzenia ukazujące znaczenie tego liturgicznego znaku, jakim jest woda, począwszy od stworzenia świata.

Boże, Ty niewidzialną mocą dokonujesz rzeczy niezwykłych przez sakramentalne znaki. Ty w ciągu dziejów zbawienia przygotowałeś wodę przez Ciebie stworzoną, aby wyrażała łaskę chrztu świętego. Na początku świata Twój Duch unosił się nad wodami, aby już wtedy woda nabrała mocy uświęcania. Boże, Ty nawet w wodach potopu dałeś nam obraz odrodzenia, bo ten sam żywioł położył kres występkom i dał początek cnotom. Boże, Ty sprawiłeś, że synowie Abrahama przeszli po suchym dnie Morza Czerwonego, aby naród wyzwolony z niewoli faraona stał się obrazem przyszłej społeczności ochrzczonych. Boże, Twój Syn, ochrzczony przez Jana w wodach Jordanu, został namaszczoney Duchem Świętym, a gdy wisiał na krzyżu, z Jego boku wypłynęła krew i woda, po swoim zaś zmartwychwstaniu nakazał uczniom: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”. Wejrzyj na swój Kościół i racz mu otworzyć źródło chrztu świętego. Niechaj ta woda przez Ducha Świętego otrzyma łaskę Twojego Jednorodzonego Syna, aby człowiek stworzony na Twoje podobieństwo i przez sakrament chrztu obmyty z wszelkich brudów grzechu, odrodził się z wody i z Ducha Świętego do nowego życia

dziecka Bożego. Prosimy Cię, Panie, niech przez Twojego Syna zstąpi na tę wodę moc Ducha Świętego, aby wszyscy przez chrzest pogrzebani razem z Chrystusem w śmierci, z Nim też powstałi do nowego życia.

W historii zbawienia odnajdujemy dwa znaczenia wody, jest ona znakiem śmierci i znakiem życia. Wody chrztu również mają to podwójne znaczenie. Zostaje w nich zatopiony „stary człowiek” – czyli człowiek, który chce żyć dla siebie, ale rodzi się „nowy człowiek” – który już nie żyje dla siebie, ale dla Tego, który za niego umarł i zmartwychwstał. Jezus Chrystus daje nam moc Ducha Świętego, dzięki której możemy żyć zgodnie z tajemnicą chrztu: umierać dla siebie i żyć dla innych.

WYRZECZENIE SIĘ ZŁA I WYZNANIE WIARY

Rodzice i chrzestni wyrzekają się szatana i składają wyznanie wiary we własnym imieniu, a nie w imieniu dziecka. W ich wierze i wierze całego Kościoła dziecko otrzymuje chrzest, a potem stopniowo będzie poznawało Boży plan objawiony w Jezusie Chrystusie, tak by w końcu mogło osobiście potwierdzić wiarę, w której zostało ochrzczone. Wprowadzenie do wyrzeczenia się zła i wyznania wiary podkreśla rolę rodziców i chrzestnych w dochodzeniu dziecka do osobistej wiary:

Drodzy rodzice i chrzestni, przyniesione przez was dzieci przez sakrament chrztu od miłującego Boga otrzymają nowe życie z wody i z Ducha Świętego. Starajcie się wychować je w wierze tak, aby zachować w nich to Boże życie od skażenia grzechem i umożliwić jego ustawiczny rozwój. Jeśli więc, kierując się wiarą, jesteście gotowi podjąć się tego zadania, to wspominając swój własny chrzest, wyrzeknijcie się grzechu i wyznajcie wiarę w Jezusa Chrystusa. Jest to wiara Kościoła, w której wasze dzieci otrzymują chrzest.

Wyrzeczenie się zła

C.: Czy wyrzekacie się grzechu, aby żyć w wolności dzieci Bożych?

R.: Wyrzekamy się.

C.: Czy wyrzekacie się wszystkiego, co prowadzi do zła, aby was grzech nie opanował?

R.: Wyrzekamy się.

C.: Czy wyrzekacie się szatana, który jest głównym sprawcą grzechu?

R.: Wyrzekamy się.

Co to znaczy wyrzec się szatana? Szatan zwiódł człowieka przez to, że ukazał mu swój sposób widzenia rzeczywistości oraz poznawania dobra i zła – niezależny od Boga. Można więc powiedzieć, że wyrzec się szatana to znaczy wyrzec się ratowania za wszelką cenę swojego życia. Szatan stale podpowiada, że masz ratować swoje życie. Za każdym grzechem stoi jego podpowiedź (pozornie) lepszego rozwiązania: dlaczego masz cierpieć, dlaczego masz tego nie mieć, dlaczego masz ponieść jakieś przykre konsekwencje – a więc okłam, oszukaj, ukradnij... A ty wyrzekasz się tego wszystkiego.

Wyznanie wiary

C.: Czy wierzycie w Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi?

R.: Wierzymy.

C.: Czy wierzycie w Jezusa Chrystusa, Jego Syna jedyne, a naszego Pana, narodzonego z Maryi Dziewicy, umęczonego i pogrzebanego, który powstał z martwych i zasiada po prawicy Ojca?

R.: Wierzymy.

C.: Czy wierzycie w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, obcowanie Świętych, odpuszczenie grzechów, zmartwychwstanie ciała i życie wieczne?

R.: Wierzymy.

C.: Taka jest nasza wiara. Taka jest wiara Kościoła, której wyznawanie jest naszą chlubą, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Wszyscy: Amen.

Wyznanie wiary odnosi się do trzech Osób Trójcy Świętej.

Wyznajesz wiarę, że to Bóg Ojciec jest Dawcą życia i zapewnia ci życie także wtedy, gdy je tracisz. Wiara w Boga Ojca uzdalnia do miłości nieprzyjaciół, na wzór Jezusa, który na krzyżu modlił się: „Ojcze, przebac im, bo nie wiedzą, co czynią” (Łk 23,34).

Wyznajesz wiarę w Jezusa Chrystusa, który jest dla ciebie bratem i prowadzi cię do Ojca – przez śmierć do życia. Bez Niego nie wejdziemy w śmierć, w wody chrztu; potrzebujemy przewodnika, kogoś, kto już przeszedł tę drogę.

Wyznajesz wiarę w Ducha Świętego, w Kościół święty, w obcowanie świętych, odpuszczenie grzechów i życie wieczne. Duch Święty uzdalnia do przyjmowania przebaczenia i dawania go innym – do miłości nieprzyjaciół; sprawia, że wierzący w Niego stanowią wspólnotę, Kościół. Na drodze przebaczenia i życia we wspólnocie umacniają cię Święci, którzy przeszli przed nami tę drogę i już osiągnęli cel życia – zmartwychwstanie ciała i życie wieczne.

CHRZEST W IMIĘ TRÓJCY ŚWIĘTEJ

Greckie określenie chrztu *baptidzo* oznacza: zanurzać, zatapiać, pogrążyć. Chrztu udziela się przez trzykrotne zanurzenie w wodzie lub polanie nią główki dziecka, wzywając przy tym Trójcy Przenajświętszej. Rodzice i chrzestni podchodzą z dzieckiem do chrzcielnicy, wtedy celebrans pyta ich:

Czy chcecie, aby N. otrzymał(a) chrzest w wierze Kościoła, którą przed chwilą wspólnie wyznaliśmy?

Rodzice i chrzestni odpowiadają: „Chcemy”.

Potem celebrans mówi:

N., ja ciebie chrzczę w imię Ojca

(zanurza lub polewa dziecko wodą po raz pierwszy)

i Syna (zanurza lub polewa dziecko wodą po raz drugi),

i Ducha Świętego (zanurza lub polewa dziecko wodą po raz trzeci).

Po udzieleniu chrztu całe zgromadzenie wykonuje aklamację „Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu”, co podkreśla prawdę, że dzięki zanurzeniu w misterium paschalne Jezusa Chrystusa ochrzczony jednoczy się z wszystkimi Osobami Trójcy Świętej.

Znak zanurzenia dziecka w wodzie ma głębokie, symboliczne znaczenie (ale polanie wodą, choć nie jest tak wyraźnym znakiem, kryje w sobie tę samą treść). W chrzcie bowiem człowiek zostaje zanurzony w śmierci Jezusa Chrystusa – po to, by został pogrzebany stary człowiek, żyjący tylko dla siebie, i by otrzymać nowe życie, czyli zdolność do wydawania swojego życia dla innych (zob. Rz 6,3-7). Człowiek zjednoczony przez chrzest z Jezusem Chrystusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym wie, że może umierać i żyć, rozumie znaczenie tracenia oraz cieszy się życiem, bo rozumie jego cel i sens.

NAMASZCZENIE KRZYŻMEM

Krzyżmo, czyli poświęcony przez biskupa olej, którym zostaje namaszczone nowo ochrzczone dziecko, wyraża moc Jezusa Chrystusa, Jego władzę panowania nad śmiercią. Namaszczenie krzyżmem to znak namaszczenia Duchem Świętym, udzielenia nam mocy Ducha Świętego – niosącej przebaczenie, uzdalniającej do miłości nieprzyjaciół. Oto modlitwa towarzysząca temu namaszczeniu:

Bóg wszechmogący, Ojciec naszego Pana, Jezusa Chrystusa, który was uwolnił od grzechu i odrodził z wody i Ducha Świętego, On sam namaszcza was krzyżmem zbawienia, abyście włączeni(one) w lud Boży, wytrwali(ły) w jedności z Chrystusem Kapłanem, Prorokiem i Królem na życie wieczne. Amen.

Namaszczenie krzyżmem jest znakiem tego, że ochrzczone będzie wchodzić we wszystkie śmiertelne sytuacje jako ktoś, kto potrafi tam być kapłanem, prorokiem i królem, to znaczy potrafi składać Bogu ofiarę – nie broniąc swojego życia; potrafi królować – to znaczy panować nad lękiem przed śmiercią przez wiarę w Chrystusa umarłego i zmartwychwstałego; i być prorokiem, czyli obwieszczać inny sposób życia w stosunku do tego, który ma świat.

NAŁOŻENIE BIAŁEJ SZATY

Biała szata wyraża prawdę, że w chrzcie jako „nowe stworzenie” przyoblekamy się w Jezusa Chrystusa (Ga 3,27), przyjmujemy Jego mentalność, Jego sposób życia. Kolor biały oznacza między innymi radość, chwałę, tryumf, zmartwychwstanie, nowość życia i czystość. Słowa, które towarzyszą nałożeniu białej szaty, są następujące:

N. i N., staliście(łyście) się nowym stworzeniem i przyoblekliście(łyście) się w Chrystusa, dlatego otrzymujecie białą szatę. Niech wasi bliscy słowem i przykładem pomagają wam zachować godność dzieci Bożych, nieskałaną aż po życie wieczne. Amen.

W starożytności chrześcijańskiej nowo ochrzczone ubierano w długie białe szaty, w których chodzili przez cały tydzień. W tych szatach neofici (tzn. ci, którzy w chrzcie otrzymali nowy wzrost, nowe życie) przez osiem

dni gromadzili się, aby słuchać katechez, głoszonych zwykle przez biskupa, w których wyjaśniano znaczenie przyjętych sakramentów. Zdejmowali też szaty uroczyste w drugą niedzielę wielkanocną, którą z tego powodu nazywamy białą niedzielą. Ten zwyczaj jest też w pewnym stopniu praktykowany w siedleckiej katedrze, gdy podczas Wigilii Paschalnej nowo ochrzczeni dorośli, a także dzieci, są ubierani w długą białą szatę; w tej szacie uczestniczą też w Eucharystii w drugą niedzielę wielkanocną. Powszechnie jednak, w przypadku chrztu niemowląt, przyjął się dzisiaj zwyczaj, że rodzice chrzestni kupują dziecku białą chusteczkę i właśnie tę chusteczkę kładzie się na chwilę na dziecku podczas obrzędu nałożenia białej szaty. Jest to jakby szczałek pięknego zwyczaju nakładania białej szaty przy chrzcie. Może warto sprawić dziecku rzeczywiście szatę. Będzie ona wymownym znakiem jego przynależności do Jezusa Chrystusa, będzie pamiątką chrztu, a rodzicom i chrzestnym będzie przypominała zadanie strzeżenia nowości życia, które dziecko otrzymało, i wychowywania go jako dziecka Bożego.

PRZEKAZANIE ZAPALONEJ ŚWIECY

Udzielaniu chrztu zawsze towarzyszy światło paschału – tej świecy, która zapalona od poświęconego ognia jest uroczystie wnoszona do kościoła podczas Wigilii Paschalnej jako znak Chrystusa, który pokonał ciemność grzechu i śmierci i przynosi nam światło nowego życia.

Celebrans bierze paschał i wypowiada słowa: „Przyjmijcie światło Chrystusa”. Wtedy podchodzi ojciec lub ojciec chrzestny dziecka, zapala od paschału świecę chrzcielną i wraca na swoje miejsce. A celebrans mówi dalej:

Podtrzymywanie tego światła powierza się wam, rodzice i chrzestni, aby wasze dzieci, oświecone przez Chrystusa, postępowały zawsze jak dzieci światłości, a trwając w wierze, mogły wyjść na spotkanie przychodzącego Pana razem z wszystkimi Świętymi w niebie.

Światło Chrystusa nie jest światłem ostrzegawczym, które ma chronić przed trudnościami. To światło pozwala przejść przez wszystkie ciemności, trudności i zamęt. Kto trwa w tym świetle, kto słucha słowa Bożego i pozwala, by jego wiara wzrastała we wspólnocie Kościoła, ten nie upadnie, nie przeleżnie się ciemności. A gdy się zdarzy, że odwróci się od tego światła, to ono mu pokaże drogę powrotu.

Świeca chrzcielna, jako znak związania z Jezusem Chrystusem, powinna nam towarzyszyć przez całe życie. Dobrze jest, jeśli dziecko z tą samą świecą pójdzie do pierwszej Komunii świętej. Pięknym zwyczajem jest przynoszenie świecy chrzcielnej co roku na Wigilię Paschalną, aby tam – znowu zapalając ją od paschału – odnowić swój chrzest.

Być może, gdy będziemy umierali, ktoś zapali przy nas albo włoży nam do rąk zapaloną właśnie tę świecę – jako wyraz wiary, że Jezus Chrystus, który jest światłością nieprzemijającą, przeprowadza nas przez ciemność śmierci do nowego życia, które teraz będzie już trwało wiecznie. To jest ostateczny cel, ku któremu prowadzi nas chrzest i życie z wiary.

BŁOGOSŁAWIENSTWO

Kolejnym elementem obrzędów chrztu jest błogosławieństwo na zakończenie liturgii. Wtedy matki trzymają dzieci na ręku, a celebrans wypowiada formułę błogosławieństwa. Jedną z tych formuł brzmi następująco:

Pan Bóg wszechmogący, który przez Syna swojego narodzonego z Maryi Dziewicy niesie chrześcijańskim matkom radość z tego, że ich dzieciom zjaśniała nadzieja życia wiecznego, niechaj błogosławi matkom tych dzieci i tak, jak teraz dziękują Bogu za otrzymane potomstwo, niech zawsze trwają w dziękczynieniu razem ze swoimi dziećmi, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Amen.

Pan Bóg wszechmogący, dawca życia doczesnego i wiecznego, niechaj błogosławi ojcom tych dzieci, aby dawali swoim dzieciom pierwsze świadectwo wiary słowem i przykładem, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Amen.

Pan Bóg wszechmogący, który nas odrodził z wody i z Ducha Świętego na życie wieczne, niechaj swoim wiernym tu zebranim udzieli obfitego błogosławieństwa, aby zawsze i wszędzie trwali we wspólnocie ludu Bożego. Niechaj też wszystkich tu obecnych obdarzy swoim pokojem, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Amen.

PODSUMOWANIE

Poszczególne obrzędy składające się na *ryt* udzielania sakramentu chrztu mają swoją wymowę, wskazującą na cechy chrześcijańskiego życia. Chrzest wprowadza nas w nowy styl życia nie tylko sakramentalnie (ontologicznie), ale niejako obrazuje to życie, daje pewien jego wzorzec. Gesty i słowa obecne w liturgii chrztu określają, na czym polega to nowe życie w zjednoczeniu z Chrystusem. Popatrzmy na nie raz jeszcze:

- 1) zatopienie/ ukrzyżowanie starego człowieka – porzucenie starego (grzesznego) stylu życia;
- 2) wyjęcie czy wynurzenie się chrzczonego z wody – narodziny nowego życia: ducha i mentalności człowieka, który potrafi bezinteresownie kochać;
- 3) namaszczenie krzyżmem – przyobleczenie się w moc płynącą od Jezusa Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego, która uzdalnia do świadczenia o miłości Boga do człowieka aż po krzyż;
- 4) nałożenie białej szaty – uzdolnienie do życia w mocy prawdy płynącej ze zmartwychwstania;
- 5) przyjęcie świecy zapalanej od paschału – wejście na drogę życia w światłości, to znaczy w prawdzie Ewangelii, która daje moc do podejmowania trudności w zjednoczeniu ze zmartwychwstałym Chrystusem;
- 6) przyjęcie błogosławieństwa – stawanie się błogosławieństwem dla innych.

Warto sobie te prawdy przypominać oraz czynić je przedmiotem swojej refleksji i modlitwy.

PYTANIA DO OSOBISTEJ REFLEKSJI I DZIELENIA SIĘ W RODZINIE

1. Jak rozumiem mój własny chrzest? Dlaczego przynoszę do chrztu swoje dziecko? Jakich owoców tego sakramentu spodziewam się w jego i moim życiu, w życiu naszej rodziny?
2. Co dla mnie oznacza znak krzyża? Czy jest tylko zewnętrznym znakiem mojej religijności, czy też wyraża związenie mojego życia – we wszystkich jego wymiarach – z Jezusem Chrystusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym, obecnym w moim życiu. W czym wyraża się

moje związanie przez wiarę także ze wspólnotą Kościoła, tą konkretną, którą jest nasza parafia?

3. W czym przejawia się moje ratowanie swojego życia na własną rękę? Z czego nie chcę zrezygnować, posuwając się nawet do grzechu, aby wszystko toczyło się tak, jak ja chcę? Czy jestem rzeczywiście gotowy wyrzec się tego i pozwolić, by Bóg kierował moim życiem? Czy chcę się wyrzec wszystkiego, co prowadzi do zła? Może wydaje mi się to niemożliwe, ale „dla Boga nie ma nic niemożliwego” (Łk 1,37) i „Wszystko mogę w Tym, który mnie umacnia” (Flp 4,13). Czy proszę Boga, Ojca wszechmogącego, o moc do zwyciężania zła i pokusy, by żyć dla siebie?
4. Dlaczego wierzę w Boga i jak ta wiara wpływa na moje życie, na moje postawy, decyzje, odniesienie do innych? W jakich konkretnych sytuacjach doświadczyłem, że Bóg jest moim Ojcem, a Jego Syn, Jezus Chrystus moim Bratem, który oddał życie za mnie? O kim mogę powiedzieć, że jest w jakimś stopniu moim nieprzyjacielem, a ja mu przebaczam to, w czym jest dla mnie trudny? Czy są osoby, którym nie umiem przebaczyć? Czy chcę im przebaczyć i modłę się o tę łaskę?
5. W jaki sposób pomaga mi w poznawaniu miłości Boga słuchanie słowa Bożego, świadome korzystanie z sakramentów, spotkanie z innymi wierzącymi?
6. Czy jestem zainteresowany życiem w zjednoczeniu z Jezusem Chrystusem – ukrzyżowanym i zmartwychwstałym, wiedząc, że bez zatopienia w wodach chrztu starego człowieka nie może być nowego życia, że bez umierania nie ma zmartwychwstania? W jakich sytuacjach doświadczyłem tego, że gdy tracę coś swojego (z dóbr materialnych albo duchowych, ze swoich wyobrażeń czy oczekiwań) ze względu na Jezusa, otrzymuję niesłuchanie więcej? Przypomnę sobie radość i pokój serca, które przyszły po jakimś zmaganiu się ze sobą, po zgodzie na krzyż.
7. Czy chcę wprowadzić swoje dziecko na drogę gotowości tracenia życia z powodu Jezusa, by mogło żyć pełnią nowego życia, które od Niego otrzymuje w sakramencie chrztu, w innych sakramentach i we wspólnocie Kościoła?